

28

4a edició

EL QUADERN D'ÀNGELA

Raquel Ricart Leal

Il·lustracions de Paula Pérez i de Lanuza

T A N Q U E M
edició

V PREMI VILA DE PATERNA DE NARRATIVA INFANTIL
VICENTA FERRER ESCRIVÀ 2009

AJUNTAMENT DE PATERNA
REGIDORIA DE PROMOCIÓ LINGÜÍSTICA

m diuen Àngela Xi'an. De nom. Els cognoms són Fonts i Miravet. Àngela és el nom que els meus pares varen triar per a mi. Xi'an és el nom que tenia quan els pares vingueren a recollir-me a l'orfenat on estava, i per això els pares me'l varen conservar.

La mare diu que és molt important conservar les arrels. Quan la mare diu això, sempre recorde aquella vegada que el pare va provar de trasplantar una garrofera. Havia eixit tota sola en un lloc difícil, un marge tan estret que faria impossible que poguera créixer normalment, i com que el pare la volia salvar, va fer un forat molt gran tot al voltant de l'arbrell per traure'l amb cura i no tallar-ne cap arrel ni mitja.

Vaig observar el procés atentament. Quan el pare va dir: "Hem d'anar amb compte amb les arrels", jo ja sabia que aquesta era una paraula important, una cosa important.

Ho va fer tan bé com va poder. Ho puc assegurar perquè ho vaig veure. Però el trasplantament no va tenir èxit i la garrofera es va morir. A poc a poc s'assecaren totes les fulles. No es varen pansir, sinó que es tornaren eixutes, com un paper quan es crema i cau a trossets. Això em va entristir molt, perquè jo sóc com un arbre trasplantat, i no m'agradaria gens tornar-me eixuta i fer-me a trossets, com un paper cremat.

Després d'això, el pare va parlar amb un amic seu, que és un gran amant de les plantes i té cultius biodinàmics. L'amic de mon pare, que es diu Pep, li va regalar un llibre, que és alhora un calendari, en el qual s'explica quin és el moment oportú per a fer les feines de la terra, si la lluna ha de ser creixent o minvant quan es planten les tomateres, si cal que siga ascendent o descendent quan es poden els rosers, quina és la millor disposició planetària per als trasplantaments.

La mare també va fer-se devota d'aquell llibre, perquè explica quin és el millor moment per a tallar els cabells, per tal que cresquen ben forts, i, al revés, quins són els dies adequats per a depilar-se, per tal que els pèls de les cames triguen més a tornar a eixir.

I jo he de confessar que també me'l vaig mirar amb molta atenció, aquell llibre, però no hi vaig trobar cap capítol ni cap apartat que parlara del millor moment astral per a les adopcions.

Vaig nàixer a la Xina. La Xina és un país enorme que necessita dues planes senceres del meu Atlas Universal.

—On, de la Xina?

—A Xi'an.

—Per això em dic Àngela Xi'an?

—Trobe que sí.

—Però, que no ho saps?

—No ho sé, no.

—I on de Xi'an, vaig nàixer? Que hi ha hospitals a Xi'an?

—Dona, i tant que hi ha hospitals, a Xi'an. Però no ho

sé, on vares nàixer, filla. Potser m'ho explicaren i no ho vaig saber entendre.

A la mare, no li agraden les mentides. Algunes companyes de la meua classe diuen que les mares ho saben tot. Però jo sé molt bé que no és així, perquè la mare m'ho ha dit, que ella, tot, no ho sap. Ni tan sols de mi, no ho sap tot. És clar que ma mare no és una mare com les altres. Vull dir que, a mi, la mare no em va portar a la panxa.

El diccionari diu que “mare”, significa “dona o femella que ha tingut un fill o uns quants, respecte d'aquests”.

Ja sé també que els diccionaris, per molt que m'agraden, no ho expliquen tot. La vida és més complicada que no les definicions que donen els diccionaris.

—Més complexa —diu el pare.

La mare explica que una mare no és únicament la dona que t'ha portat a la panxa i que t'ha parit, sinó, també i sobretot, la dona que decideix tenir cura de tu, educar-te, estimar-te. Com fa ella. Jo me la crec, la mare.

Avui he fet dotze anys, és dijous i som a l'hivern. Els pares m'han regalat un quadern especial, amb tapes de cartó decorades perquè hi escriga històries. Les històries m'encanten, però no tinc la certesa de ser capaç d'escriure'n cap. La mare diu que foragite la por com si fóra un mosquit inoportú i que vaja anotant les coses que em volten pel cap.

Cada dia, de camí a l'escola, travessem el pont del riu de la ciutat on visc. Aigua, ja fa molts anys que no n'hi passa, però tot és verd allà baix, amb arbres de mil espècies diferents. I cada dia, quan

travessem aquell pont, ja siga a peu o amb bicicleta, m'agafa una espècie d'alegria, no sé per què. Els ulls se me'n van amunt, cap al cel, tots sols, i em sembla sentir la remor de les ales dels àngels, com aquell dia que era festa grossa i vàrem pujar al campanar del Micalet per veure tocar les campanes totes alhora. Aquell dia jo també mirava amunt per veure dansar les campanes: la Violant, l'Andreu, la Caterina i totes les altres, que les campanes tenen totes un nom, i mentre escoltava aquells sons amb la boca oberta, tal com ens havia aconsellat un dels campaners, per a no eixordarnos, em va semblar que també els àngels dansaven per allà, ben contents.

Avui, després d'uns quants dies seguits de pluja, el cel era ras i net, com la roba acabada de rentar. Mentre travessàvem el pont també m'ha agafat l'alegria de sempre, també he sentit la remor de les ales dels àngels, que s'amagaven entre el fullam dels arbres, i, quan he contemplat el cel tan blau, m'he demanat com deu ser el blau del cel de la Xina, un país tan gran que no em cap al pensament.

No sóc tafanera, no especialment. Mai no se m'ha acudit de regirar els papers de la mare, ni la cartera, ni els calaixos. Però és diferent si veus una carpeta grossa i atapeïda que diu ÀNGELA XI'AN, o siga, el meu nom. És com si fóra teua, o així m'ho va semblar.

Podria haver demanat a la mare què era, que hi havia allà dins, però era un dissabte de matí i la mare dormia. Li agrada de dormir, el dissabte al matí, perquè matina molt entre setmana, i a mi no em fa res. Ben a l'inrevés, m'agrada de mirar-la mentre dorm. Algun dia fins i tot l'acaricie, molt lleument, i ella ni se n'adona, perquè té el son profund, “com una soca”, que diu el pare.

Habitualment el pare s'alça abans i s'està amb mi, perquè jo sóc com ell, matinera de mena, però aquell dissabte no hi era, que se n'havia anat de viatge amb l'orquestra feia dos dies, i va ser com si les lletres em cridaren del prestatge estant, i no me'n vaig poder estar. No podria assegurar que aquella carpeta no hagués estat allí sempre, però fins aquell dissabte no m'hi havia fixat.

Però la veritat és que no vaig entendre gaire res, de tot allò que hi vaig trobar. Hi havia prou papers per a marejar qualsevol i tots eren de coses relatives a l'adopció: informació general, requisits exigits pel país, documentació de l'expedient, tramitació de l'expedient, traducció de l'expedient i vinga i vinga i vinga, de manera que la vaig tornar a lloc.

A vegades, quan sent la paraula “adopció”, deixe de veure les coses que tinc davant els ulls. Com quan acluques els ulls molt fort, que de primeres no veus res, però tot seguit, si persisteixes, t’apareixen com estrelles blanques i diminutes al fons del fons de la nineta dels ulls. Doncs una cosa semblant m’agafa quan sent aquesta paraula. Però sense aclarir els ulls, és clar. Que una vegada fins i tot vaig caure redona en terra, de tantes estrelles que em varen enterbolir la vista.

Va ser un dimecres. Me’n recorde perquè el dimecres tinc classe de ball quan s’acaba l’escola, i perquè és el dia que tenim classe d’alternativa.

Segons el diccionari, “alternativa” significa:

1. Successió de coses que alternen. 2. Obligació d’escollir entre dos partits a prendre o més.

S’ha de convenir que és un nom ben trist per a una assignatura, perquè no ho és, pròpiament, una assignatura, sinó l’activitat que fan els alumnes que no tenen assignatura de religió, que sí que és un nom com cal, igual que matemàtiques o llengua.

És un tema que encén els pares, però ho deixe a banda perquè en aquest quadern vull explicar les coses que pense jo; com aquesta del nom, que és cosa meua, perquè m’agraden les paraules, i el diccionari és un dels meus llibres preferits, i perquè, definitivament, “alternativa” és un nom molt trist per a una assignatura.

Però tornem-hi.

Aquell dimecres, tot entrant a classe, la mestra d’alternativa, ja ho va dir:

—Avui parlarem de l'adopció.

Ho va dir amb majúscules... I tot seguit ja no la vaig veure, la mestra. Només estrelles i més estrelles, llumetes blanques i llents fins a la fi del món. Probablement, si no m'haguera alçat de la cadira, no hauria caigut, però, com ja he explicat, la mestra ho va dir just quan ella entrava i, a mi, em va agafar estant encara dempeus.

Em sembla que aquell dia ja no varen parlar de l'adopció. La mestra es va espantar i varen telefonar a la mare, a la feina, però el dimecres la mare opera i no li poden passar trucades a la sala d'operacions. De manera que varen trucar al pare, que hagué de deixar l'assaig per venir-me a recollir.

Mentre era estirada en la llitera dels ferits que hi ha vora el despatx de la directora, al pare, li feren unes quantes escoltetes allà dins. A mi, ja no em calia estar estirada, que ja feia una bona mitja hora que les estrelles s'havien fos i que hi veia normal, però m'hi varen obligar, i no em vaig poder alçar fins que el pare no va eixir.

—Què ha passat, Àngela? —em demanà quan isqué d'aquella reunió improvisada.

—No ho sé ben bé, pare.

—Explica-m'ho com pugues —va insistir.

—Doncs, que la mestra d'alternativa ha dit que parlariem de l'adopció i llavors el món s'ha omplert d'estrelles.

El pare sempre diu que jo tinc una imaginació molt viva, però, tot i així, li va costar bastant d'entendre això de les estrelles.

No m'ha tornat a passar, de caure redona, però continue veient llumetes blanques quan sent la paraula.

Ara, amb la paraula “arrels”, ja m’hi he reconciliat, perquè el pare és llest i sabia que ho necessitava. Després d’aquell intent fallit de què he parlat, es va dedicar a fons a això de les garroferes. Al trosset de terra que la mare té a prop de la muntanya, que és herència de son pare, hi ha tres garroferes no gaire grosses, molts pins i algun ametller. Molts diumenges hi anem a dinar, amb la tia i les cosines, i fou un diumenge quan vérem una nova garrofera, joveneta i tendra, que havia eixit sota el pi més gros que hi viu.

—Ací no li tocarà el sol com cal. Ho haurem d’intentar de nou, el dia adequat —va dir mirant-me amb un somriure còmplice.

I ho va fer. Va esperar que la lluna fóra al punt exacte, conjuntament amb Venus, amb Mercuri, amb Saturn. Només llavors féu el trasplantament. La garrofera ja ha complit tres anys en el nou emplaçament, i si bé no és gaire alta, es veu forta i sana.

El pare la tracta amb una cura expressa, un amor especial, i sempre que veig que se’n preocupa, sent que és com si ho fera per mi.